

การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ
ประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ เขตสัมพันธวงศ์
กรุงเทพมหานคร

The Strengthening political culture in the regime democracy
of local politicians in the area Samphanthawong District
Bangkok

แสงเทียน สุนันตา¹, วิจิตรา ศรีสอน²

Sangthien Sunanta, Wijitra Srisorn

Received: September 14, 2023 Revised: October 20, 2023. Accepted:
February 29 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของ
ประชาชนที่มีต่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของ
นักการเมืองท้องถิ่นและเพื่อศึกษากระบวนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองใน

¹ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหา Master of Political Science Program (Politics and Government) College of Politics
and Governance Suan Sunandha Rajabhat University. E-mail:
s64563825026@ssru.ac.th

² วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of
Politics and Governance Suan Sunandha Rajabhat University. E-mail:
wijitra.sr@ssru.ac.th

ระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจากการเปิดตารางของ Taro Yamane ที่มีระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 95% จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากชุมชน ในเขตสัมพันธวงศ์ ได้แก่ แขวงจักรวรรดิ จำนวน 120 คน แขวงสัมพันธวงศ์จำนวน 150 คน และแขวงตลาดน้อย จำนวน 130 คน ใช้แบบสอบถาม 4 ส่วน เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการทดสอบสมมติฐานด้วยการหาค่า t-test, F-test ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชน ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) ด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 3.97$) และด้านการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.89$) กระบวนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) ด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ กระบวนการด้านการกล่อมเกลางานการเมือง ($\bar{X} = 4.08$) และกระบวนการด้านค่านิยม ทศนคติ วัฒนธรรมทางการเมือง ($\bar{X} = 4.07$) ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา ควรจัดพื้นที่เพื่อแสดงออก หรือลานวัฒนธรรมการเมืองให้กับประชาชนในพื้นที่ และจัดกิจกรรมการเข้าร่วมรับชมสารคดีที่เกี่ยวกับการสนับสนุน วัฒนธรรมประชาธิปไตย ประวัติความเป็นมา เพื่อปลูกฝังวัฒนธรรมและป้องกันวัฏจักรทางการเมืองที่เคยเกิดขึ้นในอดีตและนำผลของวัฒนธรรมทางการเมืองในอดีตมาเป็นแนวทางการพัฒนาไปสู่อนาคต

คำสำคัญ (Keywords): การเสริมสร้างการเมือง, วัฒนธรรมทางการเมือง, การกล่อมเกลางานการเมือง

Abstract

The main objectives of this study are: To study the level of public opinion toward the promotion of political culture in democracy of local politicians. and to study the process of promoting political culture in democracy of local politicians in Samphanthawong area. Bangkok is a quantitative research The sample used to study from Taro Yamane's opening table with a degree of error of not more than 95%. Number of 400 people. Collecting data from communities in Samphanthawong area, including. Chakkrawat, 120 people. Samphanthawong, 150 people. and Talat Noi Subdistrict, 130 people. The 4S questionnaire was used as a study tool. Data was analyzed by percentage determination. Mean and Standard Deviation. and test the hypothesis by finding the t-test, F-test The study found that

The level of public opinion found that the overall level of opinion was at a high level. ($\bar{X} = 3.93$) The aspect with the highest level of opinion was Promotion of democratic political culture ($\bar{X} = 3.97$) and the promotion of participatory political culture ($\bar{X} = 3.89$) The process of enhancing political culture in democracy for local politicians in Samphanthawong area Bangkok found that The overall level of opinions is at a high level. ($\bar{X} = 4.07$) The aspect with the highest level of opinion was the process of political refinement. ($\bar{X} = 4.08$) and the process of values, attitudes, political culture ($\bar{X} = 4.07$). Suggestions from the study showed that the space for expression or political culture should be arranged for the people in the area. And organize activities to watch documentaries about supporting democratic culture. history to cultivate a culture and prevent the political cycle that happened in the past and

to use the results of the political culture of the past as a guideline for future development.

Keywords: Strengthening Politics, Political Culture, Political Refinement

บทนำ (Introduction)

การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยมีวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง และในช่วงเวลาต่าง ๆ ก็มีความเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกัน โดยการปกครองส่วนท้องถิ่นในช่วงแรกเป็นการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง โดยมีระบบราชการส่วนภูมิภาคที่แต่งตั้งจากส่วนกลางในการควบคุมท้องถิ่นในภายหลังรัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติเพื่อกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้ท้องถิ่นมากขึ้น (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์, 2553) ซึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะของการมอบอำนาจให้ประชาชนปกครอง เป็นลักษณะของการกระจายอำนาจ “Decentralization” ซึ่งต่างกับการรวมอำนาจ “Centralization” หรือการแบ่งอำนาจ “Deconcentration” ทำให้เกิดมีการปกครองตนเอง และมีความเป็นอิสระในการบริหาร แต่ก็ยังอยู่ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของรัฐตามสมควร ภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตส่งผลให้กระบวนการทางสังคมต่าง ๆ ได้ถูกปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัยนั้น ทำให้อำนาจท้องถิ่นมีการเปลี่ยนแปลงเรื่อยมาในอดีตนั้นพบว่า อำนาจท้องถิ่นมีลักษณะที่หลากหลายของกลุ่มอำนาจ แต่มีจุดมุ่งหมายที่คล้ายคลึงกันคือ การพยายามสร้างความสัมพันธ์กับลูกน้อง บริวาร หรือชาวบ้าน เพื่ออาศัยในฐานะเป็นเครื่องปกป้องอำนาจท้องถิ่น การแสดงบทบาทดังกล่าวรับรู้กันอยู่แล้วว่าผู้คนในท้องถิ่นจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยบุคคลซึ่งสามารถให้ความปลอดภัยในการดำรงชีวิตผนวกกับการสร้างฐานอำนาจของตนเองเพื่อให้เกิดความอยู่รอด (ประหยัด หงส์ทองคำ, 2560, หน้า 35) อีกทั้งยังมีจุดมุ่งหมายอีกประการหนึ่งคือ อำนาจท้องถิ่น อำนาจอิทธิพลก่อให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ อำนาจของท้องถิ่นจึงเข้าสู่หรือพยายามที่จะมีอิทธิพลเหนือผู้มีอำนาจในระบบราชการเพื่อที่จะทำให้ผลประโยชน์

ของตนดำเนินต่อไป บางส่วนไม่ได้เข้าสู่ระบบราชการก็ต้องสร้างเครือข่ายที่สัมพันธ์กับราชการชั้นสูงเพื่อปกป้องสถานะของตน แต่ก็ยังสร้างสัมพันธ์กับชาวบ้านมากขึ้นเช่นกัน เพื่อดำรงความศักดิ์สิทธิ์ในอำนาจของตน ลักษณะทางการเมืองจะเป็นการสืบทอดอำนาจทางการเมืองผ่านระบบเพื่อนพ้อง เครือข่าย โดยเฉพาะทางเครือญาติ ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มอิทธิพลทางการเมือง (คงฤทธิ กุลวงษ์, 2561, หน้า 109) ซึ่งในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกันหลากหลายกลุ่ม โดยเฉพาะในบริบทช่วงหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมาที่มีการเกิดการเลือกตั้งและการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมนั้น ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาทิเช่นในปัจจุบัน ก็เป็นคนสนิทของฐานอำนาจของนักการเมืองเก่าหรือเป็นคนจากพรรคการเมืองที่มีอำนาจเป็นฐานอำนาจเก่าอีกเช่นกันยังไม่นับรวมเครือข่ายที่เข้าไปครอบงำการเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีปัญหาการจัดซื้อจัดจ้าง ปัญหาการใช้ทรัพยากรของทางราชการ ที่ปรากฏในปัจจุบันจากการศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ มีปัญหาในการจัดซื้อจัดจ้างการใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน เป็นต้น ซึ่งเป็นส่งผลต่อขวัญกำลังใจของประชาชนในพื้นที่นับว่าเป็นความล้มเหลวในการใช้งบประมาณแผ่นดิน เกิดการแสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบของนักการเมืองและข้าราชการ หากเกิดการมีส่วนร่วมระหว่างภาคประชาสังคม ภาคการศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เชื่อว่าในการทุจริตคอร์รัปชันก็จะลดลงหรือหมดไป จึงเป็นปัญหาต่อการพัฒนาเนื่องจากขาดหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลให้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ไม่มีประสิทธิภาพ เป็นปัญหาที่รัฐบาลได้หาแนวทางป้องกันและปราบปรามเพื่อให้ปัญหาดังกล่าวลดน้อยลงหรือหมดไปจากสังคมไทย (ปรีชา อุยตระกูล และคณะ, 2561, หน้า 112)

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร เนื่องจากการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นจะส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ฉะนั้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนนับเป็นการมีส่วนร่วมพื้นฐานที่สำคัญของการเมือง

ท้องถิ่นในระบบประชาธิปไตย ทั้งนี้ก็เพราะว่าพลเมืองเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ซึ่งเป็นอำนาจสูงสุดของรัฐและพลเมืองได้ใช้อำนาจผ่านระบบ ตัวแทนที่เลือกเข้าไปทำหน้าที่ในสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น สิ่งที่เราให้ความสำคัญคือ การมีส่วนร่วมอย่างมีคุณภาพของประชาชน คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างอิสระ บนพื้นฐานของความรู้ความตระหนักถึงสิทธิ และหน้าที่ของพลเมือง ในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษากระบวนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา โดยทำการศึกษาการเสริมสร้างวัฒนธรรมทาง

การเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร จากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องได้แก่ แนวคิดวัฒนธรรมทางการเมือง แนวคิดการส่งเสริมการเมืองในระบอบประชาธิปไตย แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเขตสัมพันธวงศ์ ประกอบด้วย 3 แขวง ได้แก่ 1) แขวงจักรวรรดิ จำนวน 6,268 คน 2) แขวงสัมพันธวงศ์ จำนวน 7,807 คน 3) แขวงตลาดน้อย จำนวน 6,702 คน รวม 20,777 คน กลุ่มตัวอย่าง จากใช้สูตรคำนวณหากลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของ Taro Yamane (1973, P. 727) ที่มีระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 95% ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

แขวงพื้นที่	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1) แขวงจักรวรรดิ	6,268	118
2) แขวงสัมพันธวงศ์	7,807	147
3) แขวงตลาดน้อย	6,702	126
รวม	20,777	392

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้โดยศึกษาจากชุมชนในเขตสัมพันธวงศ์ ประกอบด้วย 3 แขวง ได้แก่ 1) แขวงจักรวรรดิ 2) แขวงสัมพันธวงศ์ และ 3) แขวงตลาดน้อย

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตด้านระยะเวลา โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ตุลาคม 2565 - พฤษภาคม 2566

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน คือส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ และแขวงพื้นที่ ส่วน

ที่ 2 การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร ส่วนที่ 3 กระบวนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร และส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 392 คน โดยแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร
2. นำแบบสอบถามที่ตอบแล้วมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
3. ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แบบสอบถามกลับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 100

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแยกตามแต่ละส่วนของแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation) ค่า t-test ใช้ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระและการทดสอบ ความแปรปรวนทางเดียว ใช้ One - way ANOVA หรือ F-test หากพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะใช้การเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheff's Test) การนำเสนอรูปแบบเชิงปริมาณเป็นการนำเสนอด้วยรูปแบบตารางและการบรรยายได้ตาราง

ผลการวิจัย (Research Results)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถนำเสนอผลการวิจัยได้ดังนี้

การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษพบว่าผู้ตอบ

แบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 36 -40 ปี มีรายได้ระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว และอาศัยอยู่ในพื้นที่แขวงสัมพันธวงศ์ ผลการศึกษานำเสนอได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร นำเสนอได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม

การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม	3.89	0.55	มาก
2. การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	3.97	0.70	มาก
ภาพรวม	3.93	0.63	มาก

จากตารางค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) ด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) และด้านการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษากระบวนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร นำเสนอได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน กระบวนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร ภาพรวม

กระบวนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. กระบวนการด้านการกล่อมเกลாதทางการเมือง	4.08	0.66	มาก
2. กระบวนการด้านค่านิยม ทศนคติวัฒนธรรมทางการเมือง	4.07	0.67	มาก
ภาพรวม	4.07	0.66	มาก

จากตารางค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน กระบวนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร ภาพรวมพบว่า ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) ด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ กระบวนการด้านการกล่อมเกลาททางการเมือง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) และกระบวนการด้านค่านิยม ทศนคติ วัฒนธรรมทางการเมืองระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$)

อภิปรายผล (Research Discussion)

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย และด้านการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ตามลำดับ เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า

ด้านการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดเรียงลำดับ ได้แก่ ประชาชนสามารถแสดงสิทธิและเสียงตามระบอบประชาธิปไตยได้อย่างเต็มที่ ประชาชนมีสิทธิในการร่วมแสดงความคิดเห็นกิจกรรมทางการเมืองภายใต้ระบอบประชาธิปไตย ประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมรับชมสารคดีที่เกี่ยวกับการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตย ข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมรับชมสารคดีที่เกี่ยวกับการสนับสนุนวัฒนธรรมประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉราวรรณ ไชยะเขียว และยุทธนา ปราณีต (2565, หน้า 411) พบว่า รัฐต้องส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยทั้งในระดับล่างหรือระดับท้องถิ่นรวมทั้งการส่งเสริมการศึกษาตั้งแต่ระดับต้นจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ต้องส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการประชาธิปไตย จนประชาชนรู้สึกห่วงแหนระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีหลักการว่าการปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน เคารพในหลักสิทธิและเสรีภาพของตนเองและบุคคลอื่น ประกอบกับยึดมั่นในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมทั้งเรื่องการแสดงความคิดเห็นและการรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นเคารพหลักความเสมอภาค เคารพหลักนิติธรรม มีจิตใจเป็นประชาธิปไตยจึงทำให้วัฒนธรรมทางการเมืองมีพัฒนาการที่สูงขึ้น

ด้านการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดเรียงลำดับได้แก่ ในพื้นที่มีกระบวนการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยใน

รูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยนั้น ประชาชนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามอัธยาศัย การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของประชาชนในพื้นที่ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธงชัย สิงอุดม, จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์ และสุรพล สุยะพรหม (2565, หน้า 105) พบว่า การประเมินผลรูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย ในภาพรวม พบว่า ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 2 ด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และการพัฒนารูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย ประกอบด้วย ด้านการออกเสียงเลือกตั้ง ด้านการสื่อสารทางการเมือง ด้านจิตสำนึกทางการเมือง ด้านการเป็นตัวแทนกลุ่มหรือพรรคการเมือง ด้านการเป็นอาสาสมัครทางการเมือง ด้านการเป็นกลุ่มสังเกตการณ์ทางการเมือง ด้านการเคลื่อนไหวทางการเมือง การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชน และคนรุ่นใหม่ และธรรมาภิบาลทางการเมือง

ผลการศึกษากระบวนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร พบว่าในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือกระบวนการด้านการกล่อมเกลາทางการเมือง และกระบวนการด้านค่านิยมทัศนคติ วัฒนธรรมทางการเมืองเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่ากระบวนการกล่อมเกลາทางการเมืองเกิดจากการที่บุคคลเรียนรู้และฝึกฝนจากกิจกรรมทางการเมืองที่บุคคลนั้น ๆ มีความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสวัสดี จิรัฎฐิติกาล (2565, หน้า 1) การส่งเสริมวัฒนธรรมการเมืองประชาธิปไตยของประชาชน วัฒนธรรมทางการเมืองนั้นเป็นแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล ซึ่งมาจากความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมือง เกิดจากกระบวนการปลูกฝังอบรมกล่อมเกลາทางการเมือง ทั้งในทางตรงและในทางอ้อมเป็นระยะเวลานาน จนทำให้บุคคลในสังคมมีความรับรู้ทางการเมือง ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคมการส่งเสริมวัฒนธรรมการเมืองประชาธิปไตยของประชาชน ประกอบด้วย 1) การสร้างความรู้

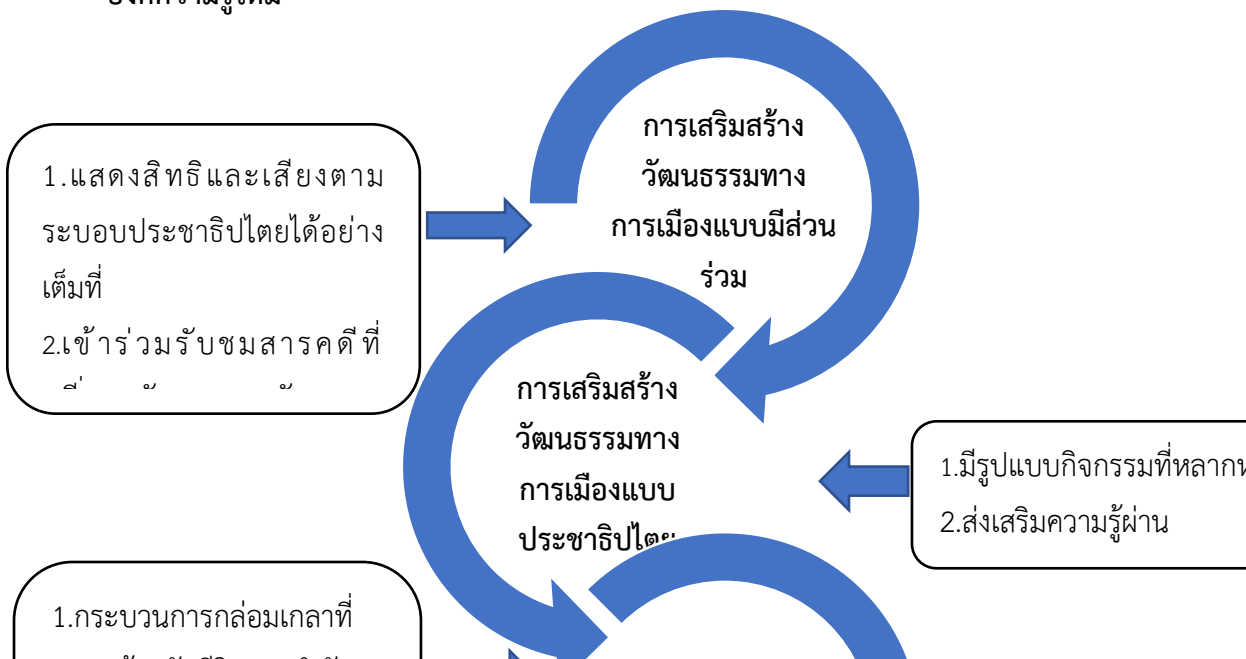
ความเข้าใจ เป็นการยกระดับความรู้ความสามารถ ทักษะ และเจตคติ ให้กลายเป็นพลเมืองที่มีความรู้ ความสามารถ ตระหนักในศักยภาพของตน รวมทั้งการเป็นหน้าที่พลเมือง การเคารพซึ่งกันและกัน และการใช้สติในการดำเนินชีวิต 2) การสร้างการมีส่วนร่วม โดยให้ความรู้ ให้ข้อมูล ในการทำให้ประชาชนปรับเปลี่ยนความคิด วิถีคิด การกระทำ และการสร้างจิตสำนึกว่าสิ่งใดที่เป็นเรื่องของส่วนรวมหรือของประเทศชาติ ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมวัฒนธรรมการเมืองประชาธิปไตยของประชาชนโดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้ สร้างความเข้าใจ ความคิด ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยมทางการเมืองที่ถูกต้อง และยึดหลักประชาธิปไตย

ด้านกระบวนการด้านค่านิยม ทศนคติ วัฒนธรรมทางการเมือง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดเรียงลำดับได้แก่ วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแบบแผนความสัมพันธ์ในชุมชนเกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นแบบแผนเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง และการดำเนินชีวิตภายใต้การเมืองในระบอบประชาธิปไตย และประชาชนในพื้นที่มีความเชื่อในรูปของค่านิยมทางการเมืองที่หลากหลาย ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมาลี บุญเรือง และเติมศักดิ์ ทองอินทร์ (2565, หน้า 240) พบว่า 1) ระดับปัจจัยและหลักพุทธธรรมที่เสริมสร้างและปลูกฝังจิตสำนึกค่านิยมวัฒนธรรมทางการเมืองภาคพลเมืองในประเทศไทย ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างและปลูกฝังจิตสำนึกค่านิยมวัฒนธรรมทางการเมืองภาคพลเมืองในประเทศไทยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนประชาชนมีความคิดเห็นต่อหลักพุทธธรรมเสริมสร้างและปลูกฝังจิตสำนึกค่านิยมวัฒนธรรมทางการเมืองภาคพลเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) จิตสำนึกค่านิยมวัฒนธรรมทางการเมืองภาคพลเมือง ประชาชนมีความคิดเห็นต่อจิตสำนึกค่านิยมวัฒนธรรมทางการเมืองภาคพลเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกค่านิยมวัฒนธรรมทางการเมืองภาคพลเมือง พบว่า ปัจจัยด้านการเคารพความแตกต่าง ปัจจัยด้านการรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม ปัจจัยด้านการเคารพสิทธิผู้อื่น ส่งผลต่อจิตสำนึกค่านิยมวัฒนธรรมทางการเมืองภาคพลเมืองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึก

ค่านิยมวัฒนธรรมทางการเมืองภาคพลเมือง Adjusted R2 = 0.32 4) รูปแบบการเสริมสร้างและปลูกฝังจิตสำนึกค่านิยมวัฒนธรรมทางการเมืองภาคพลเมือง มีองค์ประกอบสำคัญ คือ 1) ด้านความรู้ ด้านทักษะ 2) ด้านเจตคติและค่านิยม และ 3) ด้านพฤติกรรม

ข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนมีความพอใจเกี่ยวกับความเชื่อและทัศนคติทางการเมืองของตัวนักการเมืองในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูวินัยธรรอริษฐ์สุวโท (สุพานิช) และคณะ (2565, หน้า 46) พบว่า สภาพทั่วไปปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี จะเห็นได้ว่าการเมืองในจังหวัดเพชรบุรีเป็นการเมืองในระบบอุปถัมภ์ที่สืบเนื่องกันมา ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัด โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกล่อมเกลางานการเมือง และด้านหลักสาราณียธรรม 6 เพื่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ตามหลักสาราณียธรรม 6 มุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองด้านอุดมการณ์ทัศนคติทางการเมือง ที่ต้องยึดมั่นตามหลักระบอบประชาธิปไตย

องค์ความรู้ใหม่

จากภาพประกอบที่ 1 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยนำเสนอได้ดังนี้

1. ด้านการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม

1.1 ประชาชนสามารถแสดงสิทธิและเสียงตามระบอบประชาธิปไตยได้อย่างเต็มที่ ประชาชนมีสิทธิในการร่วมแสดงความคิดเห็นกิจกรรมทางการเมืองภายใต้ระบอบประชาธิปไตย ประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมรับชมสารคดีที่เกี่ยวกับการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตย ซึ่งเป็นกระบวนการที่สามารถเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองได้เป็นอย่างดี

1.2 ควรส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมรับชมสารคดีที่เกี่ยวกับการสนับสนุนวัฒนธรรมประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง หรือมีการจัดกิจกรรมที่เป็นพื้นที่เฉพาะให้กับชุมชนได้ร่วมในกิจกรรม

2. ด้านการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

2.1 ในพื้นที่ที่มีกระบวนการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยในรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยนั้นประชาชนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามอัธยาศัย การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของประชาชนในพื้นที่

2.2 ในพื้นที่ที่มีควรมีกระบวนการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ วัฒนธรรมทางการเมืองผ่าน

สถาบันการศึกษา หรือกิจกรรมจากนักศึกษาในพื้นที่

3. กระบวนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของ
นักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร

3.1 การกล่อมเกลາทางการเมืองสามารถพัฒนาพฤติกรรมทาง
การเมืองให้กับประชาชนในพื้นที่ได้ กระบวนการกล่อมเกลາทางการเมืองเป็น
พฤติกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกในสังคมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และ
กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองเกิดจากปัจจัยเศรษฐกิจและการเมืองในพื้นที่

3.2 กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองควรเกิดจากการที่บุคคล
เรียนรู้และฝึกฝนจากกิจกรรมทางการเมืองที่บุคคลนั้น ๆ มีความสนใจ

3.3 ด้านกระบวนการด้านค่านิยม ทศนคติ วัฒนธรรมทาง
การเมือง พบว่าวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแบบแผนความสัมพันธ์ในชุมชน
เกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน วัฒนธรรมทางการเมือง
เป็นแบบแผนเกี่ยวกับการเมืองการปกครองและการดำเนินชีวิตภายใต้การเมืองใน
ระบอบประชาธิปไตย และประชาชนในพื้นที่ที่มีความเชื่อในรูปของค่านิยมทาง
การเมืองที่หลากหลาย

3.4 ประชาชนมีความพอใจเกี่ยวกับความเชื่อและทัศนคติทางการเมือง
เมืองของตัว
นักการเมืองในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรจัดพื้นที่เพื่อแสดงออกหรือลานวัฒนธรรมการเมืองให้กับประชาชนใน
พื้นที่ และจัดกิจกรรมการเข้าร่วมรับชมสารคดีที่เกี่ยวกับการสนับสนุนวัฒนธรรม
ประชาธิปไตย ประวัติความเป็นมา เพื่อปลูกฝังวัฒนธรรมและป้องกันวัฏจักรทาง

การเมืองที่เคยเกิดขึ้นในอดีตและนำผลของวัฒนธรรมทางการเมืองในอดีตมาเป็นแนวทางการพัฒนาไปสู่อนาคต

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ประชาชนมีความพอใจเกี่ยวกับความเชื่อและทัศนคติทางการเมืองของตัวนักการเมืองในพื้นที่ และควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ร่วมกันระหว่างนักการเมืองกับประชาชนในพื้นที่

2. ในพื้นที่ที่มีกระบวนการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านสถาบันการศึกษา เพื่อเริ่มปลูกฝังในเด็ก ๆ นักเรียน นักศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเมืองและมองการเมืองเป็นเรื่องใกล้ตัว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำผลที่ได้จากการศึกษาในพื้นที่ไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่อื่น และควรทำการศึกษาเปรียบเทียบความเหมือน ความแตกต่างการมีส่วนร่วมหรือวัฒนธรรมทางการเมืองในแต่ละเขตพื้นที่ เพื่อนำผลมาพัฒนากระบวนการทางการเมืองในท้องถิ่นและนำไปสู่การพัฒนาการเมืองในระดับประเทศต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- คงฤทธิ์ กุลวงษ์. (2561). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่ออำเภอนาแก จังหวัดนครพนม. วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต, 14(3). 109 – 125.
- ธงชัย สิงอุดม, จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์ และสุรพล สุยะพรหม. (2565). การพัฒนารูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย. วารสารวิจัยวิชาการ, 5(2). 105-114.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2553). ทิศทางการปกครองท้องถิ่นไทยและต่างประเทศเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ: วิทยุชน.

- ประหยัด หงษ์ทองคำ. (2560). **การพัฒนาทางการเมืองโดยกระบวนการปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: นำอักษรการพิมพ์.
- ปรีชา อุยตระกูล และคณะ. (2561). **บทบาทหอพื้นบ้านในสังคมชนบทอีสาน**.
ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พระครูวินัยธรอริษฐ์ สุวฑฺฒ (สุขพานิช) และคณะ. (2565). การบูรณาการหลักพุทธ
ธรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของ
ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี. **วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์**, 7(1). 46
– 63.
- สวัสดี้ จิรัฐติกาล. (2565). การส่งเสริมวัฒนธรรมการเมืองประชาธิปไตยของ
ประชาชน. **วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย**, 4(2). 1- 12.
- สุมาลี บุญเรือง และเติมศักดิ์ ทองอินทร์. (2565). การเสริมสร้างและปลูกฝังจิตสำนึก
ค่านิยมวัฒนธรรมทางการเมืองภาคพลเมือง. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์
มจร**, 10(1).
240 – 254.
- อัจฉราวรรณ ไชยะเชียว และยุทธนา ประณีต. (2565). วัฒนธรรมทางการเมืองภายใต้
การพัฒนาประชาธิปไตยของไทย. **Journal of Roi Kaensarn
Academi**, 7(7). 411 – 422.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: New
York: Harper &
Row.727-728.